

نړل

موری !

دا جنګ ولی دی؟

Download from: aghalibrary.com

لیکوال: اللہ محمد «پکتیاوال»

د ناول پېژندنه:

نوم : موري ! دا جنگ ولی دی؟

ليکوال : الله محمد پكتياوال

چاپکال : ۱۳۹۶

كمپوزر : ع، ف، ا

له ليکوال سره پر ټولنيزو رسنيو کي ملکري شئ

 Paktiawal Zurmati

 paktyawalzurmati

 +92 3405215951

 Allah.m987@gmail.com

Facebook Link :

<https://www.facebook.com/paktyawalzurmati>

د كتاب تول حقوق له ليکوال سره خوندي دي

وروکی او کم عمره لیکوال

لیکوالی او خبرهای د دیرو کسانو به اند و واند یوه
داسی ورتیا ده چی هر شوک بی نلری ، بلکه بوازی
مغوری چی لیکوالان یا خبرهایان زپهندلی وی.

نن زه هم تاسی ته یو داسی سخوان ، تاند او کم عمره
لیکوال دریوئم چی له وروکوالی لیکوال او خبرهای
زپهندلی دی چی په دیر کم عمر بی لیکوالی او لندو
کیسو لیکلو ته مخه کری، دفعه ناول چی تاسی معنی
ته نیولی او مطالعه کوئی بی د همدغه وروکی لیکوال
بناختی الله محمد پکتیاوال دی ، که خه هم بناختی
پکتیاوال صیب می له نودی ندی لیدلی ، زموږ ملکرتیا
او دوستی د فیسبوک مجازی نری ته شروع شوی ده، د
نوموري هری لیکتني او لندی کوسي ته دیر لیواله او به
تلوسه کی یم تر عوی بیهه مینه ولولم او خوند غئینی
واخلم.

په پېښتو زه کی هسی هم د شعر پرطه د نهر برخه خواره
ده ، په تیره بیا په هړواد کی د جنګ ناخوالو ته او د

جنگ بد و خاطرو ته چیره کمه توجه او پاملننه شوی تر
خود جنگ ناخوالو او خاطرو ته د ناولو بنه ورکړل شی
او یا هم د جنگ ناخوالی په داسی طریقه او شکل
ولیکل شی تر خو لوستونکی داسی تصور وکړی چې د
روان جنگ ناخوالی او تولی حادثی دوی په خپلو سترګو
لیدلی وي.

خوله نېکه مرغه تاند خوان او وړوکې لیکوال ګران الله
محمد پکتیاوال د داسی کتاب لیکلو ته هود او ملا تړلی
تر خو زموږ د ګران هیواد د روان جنگ تولی ناخوالی او
حقایق د یوې کیسی او ناولو په شکل ولیکی ، دا
ناول چې نوم بې موري دا جنگ
ولی دی؟ نومېږي چې د یوې بې وسه موراوزوی
تول ژوند بې داسی به خوبه او روانه پېښو لیکلی چې
لوستونکی به ورنه دیر خوند او پند واخلي.

د دغه به زره بوري ناولو (موری) دا جنگ ولی دی؟
لیکوال هماخلي پکتیاوال صېب د هیواد د تاند او تکمو
لیکوالاتو ځنځه دی چې ناولونو او لنډو کېسو ته بې

مخه کړی ، زه بي هميشه لندي کيسى او ناولونه لولم
يواخې دا نه چې زه ورنه خوند اخلم بلکه له نورو ملګرو
او دوستانو سره بي هم شريکوم تر خو نور ملګري هم د
دی لنډو کيسواو داستانونو خخه خوند واخلي.

انتظار مو نه اوږدوم ځوترا خو موري دا جنګ ولی دي؟
مطالعه کړو او خوند ورنه واخلو.

انجینر لطيف ظفرزى

ولسمشرۍ مانۍ اړګ

کابل افغانستان

4 دلوه 1396

په شروع کې خو ما ته د سايل صيې دا بیت دېر
مخ ته مخ ته کېږي چې :

څوک دې ما ته نه وايي ما ټوله دنيا پیژنۍ
زه خپله عنوان خپله مضون یمه پښتون یمه
نن د یو داسې کتاب په هکله خبره کوم په نوم
اوريدو سره یې سړي ته یوه دنيا خبره په زړه
کېږي، چې دلته ولې جنګ ده
په اصل کې به ډېر کم خلک دا فکر لري
داسې جنګ چې قاتل په کې هم زه او مقتول
. هم

دا د نړۍ د جنګ لمړۍ کربنې ده
او زه د دې جګړې تنها جنگیالې

اجمل اند

موري! دا جنک ولي

د كتاب په باره کې که زه خبره کوم نو دا به بيا
هغې مقولې ته زمينه برابره شي چې په وړه
خوله غټې خبرې.

خبره به د الله محمد پکتیاوال صیب نه شروع
کړم. په پښتنو کې چې څومره لیکوالان دی د
خوشحال خټک او رحمان بابا نه نیولې تر دې
دمه په تولنه کې چې کوم مقام لري هغه ورته
نه دی ورکړل شوی او هر یو په خپل وار د خپلو
خلکو ګيلې کړي

لكه حمزه بابا وايي

لواړگيني د شاعرانو قدر نه کړي

غورڅولي یې لعلونه په دېران دی

د خيير له غرونو لمړ د شعر وخت

چې خوراک یې پلوشې په هندوستان دی

حمزه قدر په خپل کور کې د چا نه وي

د عربو خلک کوم ده چې حاجیان ده

زه به هم درته دا خپله یوه قطعه ذکر کرم چې:

پښتنه مرۍ مې تېغ لاندې زبون شوه

حرکات مې اوس ساکن لکه د میت ده

که بنېړۍ کوم بیا هم تباہ یم ربه

د ارمانو قاتل مې واړه اهل بیت ده

تول پښتانه زما اهل بیت ده

پکتیاوال چې د شعر سره هم علاقه لري په نثر

کې هم څانګړۍ مقام لري

او دغه ناول چې (مورې دا جنګ ولې ده؟) ما

یې یوه برخه لوستلې چې په ډېر عجیبه اندازه

کښل شوې

موري! دا جنڪ ولـي دی؟

ما چې دغه برخه لوستله نو ما داسې فکر کاوه
چې زما په وړاندې دغه ماشوم د خپلې مور د
جنګ باره کې پوبنتې کوي او هغه ورته د سمر
خواب ويلو نه چه کوي خو ماشوم یې بیا بیا
پوبنتې...

دلته ډېرې خبرې پکار وې چې باید ما کړې وې
خو په اخره کې د تولو پښتنو څخه هيله کوم
چې باید دا کتاب یو بابېزه ونه ګنې

لكه ټینې ناولونه داسې وې چې لوستونکۍ
مشغول ساتې خو څه پیغام په کې نه وې

خو زه تاسو ته دا اطمینان درکوم چې دا به یو
پیغام لرونکۍ او نه ستړۍ کوونکۍ ناول وې

او هغه څوک چې د شهرت لپاره کتابونه چاپ
کوي او کوم مطلب په کې نه وې دا ادب ته
غټ نقصان رسوی.

د لوستونکي زړه ماتوي تر څو د یوه بنه کتاب

مطالعې ته هم زړه نه بنه کوي

لکه افگار وايي

د ادب خونه به ولې نه ورانېږي

بې ادبو چې لاس واچوو ادب ته

عبدالهادی کامران

خیبر پښتونخوا، سواپنۍ

موري! دا جنڪ ولئي دي؟

کيسه لوستل انسان ته یو فکر او پيغام لپريديه په دي
کيسه کې ډېر درد پروت دي، د هيواه او سنی وضعيت يې
ډېر ننه انڌور ڪري دي او ورسه د پخوانی وضعيت
پرتلنهه په کيسه کې د یوې بې کسه او غريب ڪورني
انڌور په ډېر هنري او بنکلي ډول وراندي شوي دي او د
لوستونکي لپاره پکې یوه ننه پيغام پروت دي چې له علم
سره مينه بنبي او د جنگ له ناوره اوره ڪركه کوي او د
سولي او پرمختګ پيغام لوستونکي ته لپريديه ليکوال
هر ڻه ډېر ننه او بنکلي وراندي ڪري دي نورو ليکوالنو ته
هم بنائي چې دا سڀ کيسې ولکي لکه چې په دي کيسه
کې حقيتونه او واقعيتونه وراندي شوي په پاي کې ليکوال
ته د همدادسي نورو نبو او ڪتيروه کيسو ليکلوا غوبنتونکې
يم چې په تولنه ثبت بدلون راوستلى شي.

افسر خان ملا جان
ننگرهار

موري! دا جنڪ ول ڻي دي؟

جاء

د افغانستان غریب او مظلوم ولس ته چې
شپه او ورخ د غمونو او بشکې تویوی او پرخای
یې هیڅکله خوبنۍ نه مومي.

منه او کورودانی

له ھدایت فرید، ھدایت طرف ٹھرزوی، شہنواز بھر
بکت زادہ لائش، ھدایتوارث ترکی، د پیشتو نہ
راویوں شہ خوشبخت مشر سعید الدین منگل،
اگریس ھان، ھدایت الہادی کلمران او خیل کشڑی
و دور می عالی لہ ترکی ٹھکہ لہ دوی تولو متنہ
کوہ، جی تل اپنی د لب پہ بکر کی ھٹکوئی یہ او
ھٹکوئی میں۔

سریزه

پېتنه تولنە خولسیزو راهیسی لە جنک -
كىرپوان دە، حالات ھم جىڭرىو سره مشت و
ويرجىنە، غەمىجىنە او تاوجىنە ھواتنفس كوي.

مۇر د يو داسى ھېۋاد وڭىرى يو چېرتە چى د
فرضىي لەمونخۇنو څخە جىنازى پېرى كەو،
دقىقە پە دقىقە كواپىن، ناامنىي او پە كوردىنە
خېلىو كى لانجى لا ھم راپاتى دى.

جنک - جىڭرىي خومرە بىرىنگىي راودە، د ھېۋاد
كىلورىنە او معاطرىنە فضاء يى خومرە
بېخۇنده كەرە؟ د ھېۋاد جىنتىي او طبىيعى
بىكلاۋىي يى خىنگە ولوتلىي؟ كەن شىپەر ورانى يى
رامنخىتە كېرى، لا ھم ھېۋادوال د ارامى او ھوساپى
ساھ نشى اخىستلى، ان تر دى د كۈچنیانو پر
روح و روان يى خومرە بد او منفي اغلىز كېرى
دى.

پښتانه سوله خوبني خلک دی، دا چې د سولي پې
پسلۍ به د هپواد په غرونو کله څادر غوروي؟
هغه پوبنتنه ده چې د هر افغان په خوله زمزمه
کېږي.

ناول؛ اندم چې ډېرى له تاسو به د ناول له نوم سره
اشنا ياست، عموماً ناول چې په اوستني شکل په
اتلسنه ميلادي پېړي کې رامنځته شوي دي،
ناول د ايتابولي ژېږي له Novella رينسي څخه
اخيستل شوي دي چې د نوي خيز، خبر او لندې
کيسې په معناوو ڪارول کېږي.

په ځينو نورو ژبو کې ناول ته رومان او په
ځينو نورو کې سې د رومانس په نوم هم باله
شي.

د ناول په اړه بېلاښلتعريفونه موجود دي، له
ځينو سې لاندې یادونه ڪوو.

ناول : د اوږدي ڪيسې ڪتاب دی چې د ادبی نثر
په شکل شوي وي.

ناول: هغه ادبی او تخيلي اثر دی چې چې
ڪرڪترونه په تولنیز چاپپريال ڪي تر
څېړني لاندې نيسې.

ناول : داسي نثري تخيل دی چې تاکلي اندازه
لري، ياني تر پنځسو ذرو ڪليمو اووبتني وي.

د ناول په اړه ڪن شمېر نورتعريفونه هم شته،
خو موډ پر پورتنیو ذکر شوو تعريفونو بسنه
کوو.

په پښتو ڦبه ڪي د لومرې څل لپاره د اردو ڙبي نه
پښتو ته ۋېبارل شو، ياد ناول چې د دېټي نذير
احمد (مراہ العروس) دی، ميا حسيب ڪل په
1886 م له اردو نه پښتو ڙبي ته ۋېبارلى او په 1957 م
ڪال ڪي چاپ شوي دي.

په پښتو ڦبه ڪي لومرنۍ ليکوال چې د ناول
ليکلوا وياري ورپه برخه شوي هفه اروانهاد استاد سيد
راحت ڏاخپلی د چې د (ماه رخ) ناول یې 1912 م
ڪي ولیکه، نوموری ناول په پښتو ڦبه ڪي
لومرنۍ ناول ڪبل ڪٻري.

ع، ف، ا

موری! دا جنگ کولی پی دی؟

اوېنكلنی سترگی بی د مور په طرف وارولي.

موری ، موری ، موری ..... !!!

آي! موری دا جنگ کله ختميري؛ نور می ولې بنوونخی
ته نه پرپردی؟

آه! ربنتيا هغه د خنگ ګاوندي چې زما لپاره جامي
درکړي وي ، ولې نه ګندی؟

د مور په شوندو می یوه خندا غزونه وکړه، راته بی د
څپل کوچني ورور د زانګو زنګبدل په ګوته کړل.
کوچنی ورور می چې له ژرا سور، اوښکي بی له
سترګو بهبدي، په منډه منډه می د خونی دروازه په
کرنګيدلی اواز خلاصه کړه. یو څو سلګي بی وکړي. ما
هم سترگي ومرلي ، د څپل کوچنی ورور د زانګو رسی
مي تر لاس ونیوله. یو څو تالونه می د تېز باد په شان
ورکړل.

ورو غوندي موسکي شو، سترگي بی درندی شوي د
څپل خیال پر خوب می بیا یو څلي ویده پرپنسوده.

تر لپو خنده وروسته می بیا یو څل د څپلی مورجانی په
طرف مخه وکړه، هغه مور می چې زور پېرونۍ بی پر
سر، زري جامي بی پر تن وي. له واره داسي برپښده.
تا به ويل چې د ګران هپواد اطلس (نقشه) می تر مخي
پرته ده . سم دم ورنېردي شوم ، تري می وپوبنټل ؟

موری! دا جنک ولي دي؟

مورجانی دا خومره خلک مري ، دا ولې مري ؟

لاس يې راله پر سر کېښود. د مورجانی تر سترګو مې اوښکي روانې شوي، په رېيدېدلې لاس ، رېيدلو شوندو او هغه سور چای.

آخ!

مورجانی دا اوښکي دي تر سترګو ولې روانې دي.

د دېر ستر ابن (حوصلې) وروسته يې په وړه لهجه وویل.

آي! ګل لالا! چې د دېره نازه به يې راته ګل لالا وویل.

خدای خبر!!!

په څه ګناه به يې نیولې يو. دا د یما اريانا وه. دا د احمد شاه او میرویس خان د پېښتو وطن و.

دا باختري هېواد و، دا خراساني هېواد و، دوى کي یووالي او اتحاد و، تول به پر يو تغیر کېناستل، دوى ولسونه درلولد، د پېښتو لوی او واره قومونه موجود ول، دوى خوبنۍ درلودې، لوبي او وړي جرګي يې درلودې . عالمان به تر تولو غوره خلک وو. مېلمه پالنه يې هم زیاته وه ، د قومونو تر منځ بغض او کینه نه وه . پېښتون به تر هزاره او هزاره به تر پېښتون ځارېده.

موری؟ دا جنک ولي دي؟

مور مي لا خبره نه وه خلاصه کري، چي مي خبره
ورغبرگه کره.

په اريانا کي هم ئان وژنه زياته وه؟

هله هم په ھانمرگو بريدونو کي هتيوال، ماشومان او د
سرک پر غاره پلي بي گناه خلک وژل کېدل؟

نه!

هغه وخت دا خبری نه وي خلکو به خپلي خواری او
مزدوری کولي . يووالى د خلکو تر منع حاکم و . تول
به دېمن ته په يو خوله ول . گاوندي هبوادونه به يي د
يووالى او زیورتیا ھني بېرېدل. ياني د منځنی اسيا
دېرى هبوادونه به يي تر خپلي ولکي لاندي ول.

دا چي له خفگان نه يي پرمخ د غوسی خو رنګونه
بنکارېدل.

ماشوم دېر بي صبره و، د گرانۍ مور جاني خبره يي په
نیمه کي پرېښوده، په بېره راپورته شو.

خونی ته ننوت، په خونه کي يو انځور چي په هنداره کي
بند و، انځور د خونی په دیوال راځورند و، غونښتل يي
چي انځور راواخلي، خو انځور ته يي لاس نه رسپده.

شاوخوا يي وکتل چي تر څنګ يي بالښت پروت و، هغه
بالښت يي راواخیست او تر پېښو لاندي يي کېښوده.

موری! دا جنټک ولے پی دی؟

انحور بې رواخیست په انحور دوره پرته وه ، ماشوم په
څلپه خیرنه لمن انحور پاک کړ او د مور مخي ته يې
راوره ، په معصومه لهجه يې وویل ...

موری!

پلار به مې اوس په جنت کې وي زه چې به بنوونځی ته
تلم ؛ نو بنوونکي صېب به ویل ، چې څوک شهید شي
هغه به جنت ته حې.

مور: هو! زويه پلار به دي اوس په جنت کې وي .

مور يې ورته جامي لږي برابري کړي وي ورته يې
وویل راشه زويه دا جامي درپوري ونیسم ، چې اوبردي
يا لندې خو به نه وي ماشوم راغى او انحور يې د ماشین
څنګ ته کېښود او لاسونه يې پورته کړل مور يې هغه
جامی درپوري ونیولې برابري وي ماشوم ویل بنه
موری اوس خو جامي صحیح شوی نو دا راته ووایه ،
چې زماد پلار خه ګناه وه او چا وواژه؟

مور يې وویل!

ستا پلار د هبود ساتونکۍ و مور يې نه غوبنټل ماشوم
زوی يې خفه وګوري؛ نو د خپل تیکري پېڅکه يې
رواخیسته او د خپلو ستړګو څخه يې د اوښکو غټه
څاڅکي پاک کړل ماشوم بیا ورته وویل د وطن ساتنه
ګناه ده؟ ماشوم چې سرېي د مور په زنګون ایښی و.

موري! دا جنڪ ولې پي دي؟

او د بنوونخي څخه په منع کولو ډير خواشيني و .

مور يي ورته د پلار کيسه شروع کړه شپږ میاشتني
وراندي چي څو کسان چي وسلې ورسره وي او زمونږ
دروازه يي ووهله .

ویل يي هله! هغه کافر سېرۍ راویاسئ ، چي عسکري
کوي، خو پلار دي کور کي نه و د کلي یو شمېر خلکو
ورته وویل ، چي کله هم راغني . مور به درته بیا ووایو.

زه د دروازي شاته ولاړه ووم او زره مې تکان کول ،
چي څه به پېښيري ؟

د اوپرو کندو هم نور تشن و، کور کي د خرڅي لپاره هیڅ
روپې هم نه وي .

پلار دي ژمنه کړي وه چي راشم تولو ته جامي کوم او د
کور تول اړین توکي به راونيسم .

ماشوم د اوښکو ډکي سترګي د مور مخي ته نیولي وي
نري شمال و. باد د کوتې له شیشو څخه راننوت او د
زانګو څخه يي څادر واراوه کوچنۍ ماشوم لوح شو ما
ژر د مور له زنگانه سر راپورته کړ او په زانګو کي
مي خپل ورور پېت کړ.

بېرته د مور خواته راغلم .

..... موري موري

موری! دا جنگ کولی پی دی؟

بنه پلار می بیا ولی رانگی؟

مور یې چې دېره اړه کړه ، ورته یې وویل!

بنه!

زويه پلار دی له مور نه، د هېواد سره زیاته مینه لرله
موره ته یې دومره ارزښت نه راکاوه. خو په هېواد زیات
مین و لوی ارمان یې دا و، چې جنګ ختم شي او سوله
راشی او تول خلک په خپل هېواد کي د خوبنۍ احساس
وکړي.

پلار به دی تل د هېواد په غم ګمگین او په خوبنۍ خوبن
. و

هو!

حینې وخت به دا غم دومره زورور شو ، چې ستاد پلار
ستړکو نه به اوښکي لارې. خپله دنده به یې په مېرانی
سره سرته رسوله، له هیچا حُنې به یې وبره نه کوله کله
به هم چې کور ته راته؛ نو د کور اړین توکي به یې تول
په جمع اخیستل او بیا به د خپلی سېپڅلې دندي په لور
روان شو.

په وروستي ټل چې دی پلار دندي ته تلو، نو راته یې
وویل چې په کوچنیانو باندی پام کوه، ماشوم ناخاپه وویل
هو! موري!

هغه وخت یې ماته ویل چې اوس روپی راسره خلاصې

موري! دا جنڪ ولئي دي؟

شوي چي بل ھل راغلم تاته بنايسته بکسه رانیسم .

ما ورته دېر وویل چي پلاره زما د ملګرو سره بنايسته بکسي دي او زه په دي خیرن رومال کي نور بنونځي ته کتابونه نه ورم .

پلاړ مې راتیبت شو په سر یې بنکل کرم او راته یې وویل .

زويه!

ماشوم چي له مور سره لګيا و دېر خپه و ، په مخ او شوندو یې د اوښکو څاخکو لاري جوري کړي .

مور یې هم دېره خواشیني شوه .

پلاړ یې وویل، زويه!

بل ھل درته داسي بکسه رانیسم چي سارى به نه لري ته خوامه بدوه .

ماشوم چي خفگان یې په شوندو مېلمه و ، پلاړ یې ورته وویل .

بنا! اوس یو ھل وختانده ، ماشوم پوهبده چي پلاړ یې خپه کېږي، یو دم په ژړا شو .

نه، پلاړ!

موری! دا جنک ولي پ دی؟

توكی می کولي دا رومال می زیات خوبن دی، روپی
نه غواړم . مور راته هر سهار په رومال کي سره ډودی
بردي.

مور یې ورته وویل چې بچیه ژاره مه!

ماشوم یې سینې ته رانېردي کر او ورته یې وویل زه خو
یم کنه!

مور یې د زوی اوښکي پاکي کري او ورته یې وویل:
زویه!

پلار دی په مېرانه مر شوی دا ستا د پاره د افتخار خبره
ده.

ماشوم بنه موری! پلار می خنګه مر شو؟ مور یې د تل
په څېر نه غوبنټل چې خپل زوی خفه وویني ؛ نو خبره
بې وربدله کړه .

زویه! بنوونځی ته دی پرېردم او خپل سبق به دی وايې.
زوی یې د اوښکو ډکي سترګي مور ته نیولی وي کله یې
چې د مور خبره واورېده ، چې بنوونځی ته یې پرېردي.

نو زیات خوبن شو . مور ته یې وویل!

موری! موری!

زه به بنوونځی وايم او ان شاءالله د خپل پلار په څېر د
هېواد خدمت به کوم.

موري! دا جنڪ ولئي پ دی؟

لا مو خبره نه وه خلاصه کري. د لرگي زره دروازه
ووهل شوه. د دروازي اواز سره مور وويل يا خدايه
خير کري ماشوم ته يي مور وويل ورشه زويه وگوره،
چي خوك دي؟

زوی يي پيني ابله د دروازي خواته ولاړ چي یو سري
د دروازي مخي ته په غوسه ولاړ دی او انتظار کاري
چي د کوره خوك راووؤخي.

ماشوم : ماما خوك يي؟ هغه سري ورته وويل مرګ
ماما! تاسو سترګي نلرئ چي دا خوومه مياشت ده او د
کور کرايه مو نده راکړي

ماشوم : بنه!

ته زما د پلار ملګري يي.

هو! کرايه خو مو نده درکړي او صبر چي زه مي مور
ته ووایم چي د کور مالک راغلی دي.

ماشوم : موري ، موري! وا موري!

د کور مالک د کرايي لپاره راغلی او پېر غوسه دی
وايي سترګي نلرئ دا خوومه مياشت ده چي کرايه مو نه
ده راکړي.

مور يي ھپرانه شوه چي دوى خو د خرڅي لپاره هم
روپي نلري؛ نو د کور کرايه له کومه کري؟ خو زوي ته
بي وويل!

موري! دا جنڪ ولني پي دي؟

زویه ورته ووايه! چي مور ته لر وخت راکره ستاسو
کرايه به درکرو.

ماشوم چي بېر معصوم او دردېلی بىكاربده. بنه!

موري که دا خبره بې راسره ونه منله بیا به څه کوو؟

موريبي ورته وویل زويه خدای خو مو شته ولې داسي
لبونی خبری کوي . ته ورشه ورته ووايه. ځه.

زوی تر دروازې ورغی ماما مور مې وايې چي مور ته
لر وخت نور هم وگوره، مور ستاسو روپی نه خورو.

ماشوم بېر سر خيرن کالې او سترګي ډکي نېولۍ وي د
کور مالک چي درېشي بي کړي ، قيمتي بوټ بي په پښو
و یو څه (پښه) بي د کور د سنګ کاری د پاسه اېښې
وه او په بوټ کي بي د پښي پنځه بنوروله او داسي
غوسه ناك مخ بي نېولۍ و.

مور به چي کوچنيان وو، چا به چي د روسي نوم
واخیست. بس دغسي انځور به زما په ذهن کي تاوېده
څنګه چي راته مخامخ سري دومره غصه بىكاربده.

مالک ماشوم ته وویل، چي تر سبا وخت لرئ نور وخت
مو بیا نشته او دکور څخه به ووځئ. ماشوم بېر نهیلى د
مور خوانه راغي او د مور څنګ کي چوب کېښاست.
مور يې د زوي په بېر سر لاس راکش کړ او ورته بې
وویل: ته مه خواشیني کېږه خدای خو مو شته.

موری! دا جنک ولیپی دی؟

ماشوم : موری که پلار می واي؛ نو نن می دغه ورخ نه ليدله. په دغه وخت کي د جومات خخه د اذان اواز راغي. الله اکبر.....

مور يې وویل!

زویه!

ولار شه جومات ته د لمانځه وخت دی لمونځ وکړه.
زوی يې هم د مور له امر سره سم خپلي زري چپلي په پنسو کړي او لمانځه ته ولاړ.

مور يې ځانته جای نماز وغوراوه. زوی يې د جومات خخه راستون شو. مور يې په جای نماز ناسته وه او دخداي □ خخه يې غوبښته کوله.

اي خدایه! ته مو ویني ته په مور رحم وکړه ، ته پېر مهربانه ذات يې .

زوی يې راغي د مور څنګ ته کېناست. د مور په سترګو کي اوښکي غمن او خفه څېره يې ورته داسي بنکاره شوه لکه چې قیامت قایم شي .

موری، موری! پاک خدای □ خو مهربان ذات دی. هغه به زمور مرسته کوي. مور يې خپل پلو رواخیست اوښکي بي پري وچي کړي. زویه! هو خدای □ مهربان ذات دی مور به صبر پاک ذات ته کوو شپه تېره شوه سهار اذان شو مور يې اودس وکړ او په لمانځه ودرېده.

موري! دا جنڪ ولئي دي؟

زوی يې په خونه کې ويده پرپنسود، يو وخت چي زوي
بي هم رايدار شو. گوري چي مور يې په لمانځه ولاړه
ده د ګاونديانو چرګ د دوى په بلی ګرځده او بانګ يې
کاوه. زوي يې هم جومات ته دلمانځه لپاره ولاړ. په
جومات کي تولو ګلیوالو يو ببر سر یتيم او بي سايي
ماشوم ولیده د جومات ملا هم ورباندي سم نظر نه کاوه.

بس لمونځ يې وکړ ماشوم کور ته راستون شو. مور يې
يو زور دسترخوان رواخیست. په هغه کي سره او وچه
دودۍ پرته وه ماشوم ته يې چای واچاواو. زويه ناشته
وکړه. زوي يې خپله مجبوري ليدله. لمر سره څېره
ووهله نيمه ستړګه يې د شمشاد د غره څخه رابنکاره
کره ماشوم هم د وچي ډوډي شخوند واهه، مور يې نهیلي
ناسته وه. لږ ځند وروسته دروازه ووهله شوه. د مور
زړه يې تکان وکړ ماشوم هم ډېر نهیلي و. کارغه په ونه
کي اوazonه کول، ماشوم فکر کاوه، چي د کور مالک بیا
راغي ژر تر ژره دروازي ته ورسېده. د دروازي تر
سورې يې وکتل، چي څوک دي؟

لكه د اسمان څخه چي فربنټه رابنکته شوي وي. لکه چا
يې چي زخمونو ته مرهم راوري وي.

يو سري چي خپل موټر يې د دروازي څخه ډېر شاته په
لار کي درولي و. ماشوم هم حیران شو خو دروازه يې
يې خلاصه کړه ورته يې وویل!

موری! دا جنک و لئې دی؟

ماما څوک یې؟ سړي چې د ماشوم دا حالت ولید، چې خیرن کالی او بېر سر پېښي ابله، سترګو کې یې اوښکي راغلي او ماشوم یې خپلې غږي ته جوخت ونیوه او سړی سلګو واخیست ماشوم ته یې وویل!

زویه! درنه ځار شم بلا دی راته وګرځه زه ستا د پلار د سنګر ملګری یم.

پلار دی مور سره یو ځای په کنډک کې و . ماشوم ورته وویل.

بنه، بنه! ته لوړۍ بریدمن خدایداد مظلومیار یې؟

هو!

پلار مې هم ستا په اړه مور ته دېر څه ویلي دی.

خدایداد : هو زویه زه هغه مظلومیار یم ماشوم د سړي له غږي ځان خلاص کو او د پلار ملګري ته زیات خوبن و؛ نو غونښتل یې چې مور خبره کړي ماشوم د کور په طرف منده کړه او غږ یې کړ موري ، موري

وا موري!

مور یې چې په خونه کې ناسته وه د زوی غږ ورباندي لکه د توپک گولی دغسې ولکېده. هغه خوارکۍ نه وه خبره چې دروازه کې څوک دي هغې فکر کاوه چې د کور مالک راغلي دی ، خو زوی تر خونی د خوشالی ناري و هلې مور یې ویل خير کړي خدایه!

موری! دا جنک و لیپی دی؟

ولی زویه څه خبره ده؟ په دروازه کې څوک دی؟ ماشوم
ورته وویل بریدمن خدایداد مظلومیار دی ، د پلار
ملګری می دی. مور بی هم د خدای بینلي خلوند څخه د
خدایداد په اړه دېر اورېډلي و. وايې دېر اتل او په وطن
مین سړی و څنګه بی چې ځانته نوم مظلومیار غور
کړی و همهغسي مظلومیار هم و. مور بی زوی ته وویل
چې د کوتۍ خونی سره کت ولار ده. هغه په انګر کې
واچوه.

زوی : موری هغه خو دېر زور دی
مور : زویه! بنه بل د کومه کړو؟ زوی بی کت سم کر.
مور ورته وویل ورشه زویه د پلار ملګری دی راوله.

زوی بی وروواته ، ورته بی وویل.

کاکا جانه راڅه دننه راڅه. خدایداد په دروازه راننوت
څلپی سترګی بی بنکته نیولی وي . ما هم راوسته د کور
په انګر کې په کت کې کېناسټلو مور می په خونه کې
دننه ناسته وه.

زه دېر خوبیں وم؛ نو او به او چای می لا فکر کې هم نه
وو.

مور می په خونه کې په دی فکر ناسته وه، چې زوی می
د چای لپاره کله خونی ته راچی؟ چې مېلمه ته چای
وروږي، خو زبات وخت وواته. زه هلته په کت کې
ناست وم اخر می مور را غږ کړ، زویه راشه! کاکا ته

موری! دا جنک ولیپی دی؟

دی چای دروره. خدایداد چي دېر غمن و د واره يې
وویل نه خوري چای نه خبنم.

بنه!

مور يې ورته وویل : وروره ستړی مشی. خدایداد چي
ستړگی يې بنکته نیولی وي ، نو بنځی ته يې وویل
خوري خدای دی عزت وکړه.

خدایداد : بنه خوري مانه اوس وواي، چي څه مشکل
لري؟ مور د کندک پنځلسو ملګرو دا فیصله کړي، چي
هر یو به له خپل معاش څخه زر افغانی تاسو ته درکوو.

دا د شپوو میاشتو روپی مې په یو څل راوړي. بنځی
فکر وکړ چي خدای پاک يې سوال قبول کړ، نو ورته يې
وویل : وروره د کور تول شیان نشته. سري د جېب نه
قام او کاغذ راویاسه او بنځی ته يې وویل خوري راته
واي، چي څه څه راونیسم؟ لنده دا چي مور مې ورته
سودا وښودله؛ نو ماشوم ته يې وویل بنه وراره څه هم
چي د بازاره دغه سودا راوړم. ماشوم چي دېر وخت
بازار په ستړگو هم نه وه لیدلای.

وه يې ويل ! کاكا! زه هم درسره هم. ما هم بازار ته
بوټه. زما ملګري د بازار دېر تعريف کوي واي
بنایسته ټای دی زه خو هم درسره هم.

بنه وراره بوټم دی، خو که مور دی اجازه درکوی.

موری! دا جنڪ ولې دی؟

ماشوم : موری! زه ولاړ شم بازار ته؟ مور یې هم غونښتل چې زوی ناخوبن نکري نو ورته یې وویل. هو زویه ولاړ شه. بنه راشه چې نوري جامي درکرم دا جامي دی خيرني دي. ماشوم جامي بدلي کري او د سر تيل نه وه مور یې ویښتان ورته لامده کړل او وړي منځ بې کړل .

سړۍ ورته بیرون ولاړ و. ماشوم ورته راغی کاكا تیار شوم راڅه چې ټو. ماشوم او خدایداد مظلومیار دواړه په موټر کې کېښناستل او د بازار په لور روان شول.

ماشوم چې د کلي کوڅي د موټر د بنېښو څخه کتلي. د کلي د خامي لاري څخه موټر پوخ سړک ته شو. د موټر سرعت لپه تېز هم شو، ما د سړک غاري ونو ته کتل، دېره جالبه راته بنکارېدله چې وني ولاړي وي او مونږ روان وو، خو ماته داسي معلومېدہ چې مور ولاړ یوو او وني روانې دي.

خدایداد لاري ته ګوري او زه هم غلى ناست یم.

د بنار لومری پوسته کې تلاشي وه مور ته عسکرو لاس راکر، مخکي راڅخه نور موټرونه هم ولاړ وو. زموږ موټر ورپسي ودرېده. هله د عسکرو مشر د خدایداد خواته راغي.

سلام یې واچاوه.

خدایداد وعليکم سلام ورته وویل.

موري! دا جنڪ ولني پ دی؟

د عسکرو مشر : بنه وروره د موئر تلاشي اخلو،
مهرباني وکړئ دا دېګي خلاصه کړئ؟

خدایداد : په دواړو سترګو تلاشي واخله.

عسکرو تلاشي وکړه او ویل بي وروره د مزاحمت
درڅخه بیننه غواړم تاسو ټلى شي.

خدایداد : خدای دي وښنه. موئر روان يې کړ. بنار ته
لړه لاره لاپاتي وه ، خدایداد یو ناخاپه وویل وراره تاسو
ټول کور کې څو تنه یاست؟

ما ورته وویل زه ، ورور ، مور او او انا مې اوس په
روغتون کې ده. هغه چې مې د پلار شهادت څخه خبره
شوه نو په دواړو سترګو شبکوره شوه زه مې په انا
زيات گران يم.

لاره لبو بنده شوه موئرونې په قطار قطار ودرېدل
هارنګونه شروع شول ناخاپه یو تور سپېره لاس د موئر
د شیشې څخه رادننه شو او زما مخي ته يې ونيوه . زه
نه پوهېدم ، چې دا سېرى څه وايې ، خو ما خدایداد ته
وویل کاکا!

دا څوک دی؟

خدایداد چې راوکتل سېري وویل د خدای په نامه څه
راکړئ.

موري! دا جنڪ ولني دی؟

معدوره يم ، واره واره زامن مي دي له لوري راته مردي
يو خه راکره دعا به درته وکرم. ما دسربي دغه خبره
واورپده پېر زيات خفه شوم ماته داسي بنکاره شوه چي
زما پلار دلته ولاړ دی او سوال کوي. خدایداد د چېب
څخه پنځوس افغانی راوباسلي او وريبي کړي. موټر کابو
څلور متنه مخکي شو بيا موټرونډ ودرپدل. لار لا
همهځسي بنده وه ما د موټر د بنېښي څخه سر راوباسه،
شاته مي وکنل چي هغه سوالګر و.

وينم د هغه يو پنه په زنگون کې پري شوي وه. خړ
پيوندي خادر يې وه بس زيره مي غوت ورته مات شو ما
خدایداد ته وویل چي د دې سېري پنه ولې نشته هغه
راته وویل ، چي دا يو سرى ندي. دلته جګرو د پېرو
لاسونه، پېسي او سترګي وږي دي، دلته بدېختي ده
جنګونه دي خدای پاک دي نور امن راولي.

بنه!

زما زيره چي هغه سېري ته بد و، بيا مي پونسته ورڅه
وکره. کاكا!

بنه، داسېري به اوس څه کوي؟ او دا عاجز خو خپله نيم
سرى دی دی به خپلو ماشومانو ته څه وکتی؟

خدایداد : خدای بنه پوهېږي وراره زه نه پوهېږم بنه
لار خلاصه شوه په موټر کې مصنوعي انګور د موټر
په روانپدا وښورپدل او دا بنار څه بلها بنکلې دی.

موري! دا جنڪ ولئي دي؟

بس د بنار هتي ، مارکيتونه ، پلازي شروع شوي.

په بنار کي د کلي په رنگ خامه دبوالونه نه وه بنار رنگا رنگه بسکلا لرله. د بنار ماشومان زما په خبر په خيرنو جامو کي نه گرچدل.

د خدايداد په مخ نري خوله راغله وروسته يي موئر مارکيت ته راوگرخاوه او د مارکيت مخي ته په تم خائي کي يي ودرابوه. خدايداد له موئر نه بشكته شو او زما د خنگ دروازه يي خلاصه کره راته يي وویل وراره جانه راچه رابشكته شه، چي جامي درنه واخلم.

زه هم له موئر خخه په بيشه رابشكته شوم ، خدايداد د لاس خخه ونيولم. د مارکيت دويم پور ته اوچت شو.

خدايداد بشينه يي دروازه خلاصه کره او مارکت ته دنه ورغللو. ماته پېره جالبه بشكاره شوه. د مارکيت انګر زموند د انګر په خبر نه و.

بنياسته سڀني بشوي تييري يي لگولي وي. ماته يي هسي خوند راكاوه. پنه مي د ماشومانو په خبر په خوشالي کش کره.

خدايداد هلته د ٿورندو جامو خنگ کي ولاړ و. ماته يي وویل راشه!

وراره ځانته دي جامي خوبني کره. موري سودا واخیسته د مارکيت خخه راوتونو زه چي خنگه د مارکيت

موري! دا جنڪ ولني پي دي؟

دروازې څخه راوو تلم ، خدايداد سره سودا و ه ناخاپه مو
د چاودنې يو غټه اواز واور بدنه، چې دېر جالب او دروند
اواز يې و.

دلته يې بنبيبني هم ماتې کړي. زه نا اشنا و م ما د خدايداد
په طرف ورمنده کړه. هغه په بېره زما خواته راغی زه
سخت ودار شوم، وارخطا وم. زړه مې په تبزى سره
تکان شروع کړ، خو خدايداد په غير کې ګلک ونیولم.
ماته يې وویل!

وراره! هیڅ خبره نه ده دا به چېرته د موټر تایر ډز
وهلي وي ته مه وارخطا کېړه.

زما فکر ته مې د خپلې مور خبره راغله . وايې زويه
هغه وخت به په بنار کې بې ګناه هتيواں ، بناريان نه
مره کبدل هلته لوی او خپلواک افغانستان و. زما په
وجود هم لړزه راغله خدايداد په غير کې اوچت کرم
ویل يې لپونیه مه وارخطا کېړه هیڅ هم نه دي شوي.

زه يې د موټر په سېټ کې کېښنولم او خدايداد هم موټر
ته راپورته شو ماته يې د موټر سېټ لږ شانتي بنکته
کړو ویل يې وراره ویده شه هیڅ هم نه دي شوي خو زه
دېر وارخطا وم .

خدايداد د تم څای څخه موټر روون کړ.

موري! دا جنڪ ولني پي دي؟

سرک ته وختلو د سري مياشتني د امبولانسونو شور
ماشور وو لاره هم بنده وه له نيم ساعت وروسته مو لاره
خلاصه شوه او موئر مو روان کمو.

د چاودني ئاي ته روان شو، خو چي لير مخكي ورغلو
هلهه امنيتني ھواكونو زمور لاره يو ھل بيا بنده کره ويل
مخكي نشي تلای دلته تم شئ.

خدایداد ورته زيات کلك شو ، چي مور هم درسره
خلک ڙغورو ، خو عسکرو زمور مخه کلكه نیولي وه.

مور بېرته راوگرخېدو، نو يو بل دکان ته ولاړو هلهه مو
نور د خوراک توکي راونیول، خدایداد تول توکي موئر
ته پورته کړل او بېرته کلي ته راوگرخېدو. په لاره
راروان و .

د خدایداد په موبایل زنګ راغي، له خپل جب څخه بي
موبایل راوباسه او پورته يې کړ.

سلام ..... خدایداد مظلوم یار صيib غږ
مي اوري.

مظلوم یار صيib - وعليكم سلام .....

مهربانۍ غږ مو اورم خيرت خو به وي.

مظلوم یار صيib زه بریدمن یعقوب خبری کوم.

مظلوم یار- حوصله وکړه دومره ورخطا ولې يې.

موري! دا جنڪ ولئي دي؟

بريد من يعقوب - مظلوم يار صيب ، مظلوم يار صيب ..

په دي خبره کي برید من يعقوب په ژرا شو . مظلوم يار
صيب ورته وویل ، ولې زمریه څه شوي دي ...؟

ژر کوه څه پښنه شوي.....؟

بريد من يعقوب - مظلوم يار صيب ، فهرمان او
شیر علي شهیدان شول ، مور د جګري سخت ډګر کي
يو. مظلوم يار صيب کیدای شي زما د شهادت وخت هم
رانبردي شي. برید من دا خبری په ژرا کي وکړي.

مظلوم يار صيب حق دي راته وښنه ډېر بنه وخت مو
ټبر کړي دي. ما چې د برید من يعقوب خبری واورپدي
په مخ مې اوښکو لاري وکړي مظلوم يار صيب هم
ژړل او له خولي بي دغه کلمه ووته ....

انا الله وانا .....

مظلوم يار صيب ورته وویل: زمریه ته نشي مر کېدلاي

زه راهم ، زه خو لا ژوندي یم ډېر ژر به راشم.

مظلوم يار صيب د موږ سرعت تېز کړ مور ډېر لړ
وخت کي کلي ته ورسپدو . مور چې د کلي په لار روان
شو.

موري! دا جنڪ ولئي دي؟

مظلوم يار صيب راته ووبل چي دا خبره تر بل چا ونه رسوي ، چي زما ملگري شهيدان شو او هلته جگره سخته روانه ده او زه جگري ته حم.

کله چي مو کور راوريدي، نو مظلوم يار صيب تول توکي راسره د موئر نه بنسکته کړل او په مخه لاره.

مظلوم يار صيب د موئر سرعت پېر تيز کړ سم دم مي له ستړګو پناه شو.

مور مي د سودا په ليدو د پاک الله شکر ادا کړ او مظلوم يار صيب او د هغه ملګرو ته یې دعا وکړه.

ماته چي مظلوم يار صيب ويلۍ وو چي خپل بنوونځي ته څه او درس دي وايه؛ نو سبا ګهیخ بنوونځي ته لارم ماته چي مظلوم يار صيب نوي بکسه ، بنايسته جامي او بنکلي بوتان اخيستي وو زيات خوشحاله ووم.

کله مي چي مور په دغسي بنکلي لباس کي ولیدم نو د خوشحالی څخه یې په ستړګو کي اوښکي راغلي.

زه روان شوم بنوونځي ته کله چي به همزولو ليدم نو زما څنګ ته به راټله او خبری به یې په دېږي ميني راسره کولي . مخکي به مي زړي پيوندي جامي او پښي ابله وي نو چا به مي سلام هم نه اخيسته.

حکه چي زه یو یتیم و م او یتیم ته خلکو سپړه ويلۍ. هغه ملگري مي څنګ ته راګلل چي یوه ورڅ یې د لاسه

موري! دا جنڪ ولني پي دي؟

ما ډوڊي تښولي وه ڏuke چي زه ډېر زيات وږي و م. بيا هغه ملګري ماته د بنوونځي مخي ته لار هم نيولي وه او د ډوڊي په بدل يې سخت وهلى و م.

ماته يې وویل!

ته هغه نه يې چي له ما څخه دي ډوڊي تښولي وه؟ ما ورته وویل بالکل، همغه یم؛ نو راته يې وویل ته خو هغه سپيره پيئيم وي دا نن څنګه زموږ څخه دي پاکي جامي دي؟ ما ورته د خپل پلار د شهادت نه شروع او د مظلوم یار صيب تر بنيګني توله کيسه وکره. ملګرو چي زما کيسه واور بدله ډېر سخت خواشيني شول. د خپلي غلطی ببننه يې را څخه وغوبنتله ما ورته وویل، چي ببننه باید زه وغواړم ڏuke چي ستا د لاس ډوڊي مي تښولي وه ملګري راته وویل که زه داسي خبر و م چي په تاسو دومره سخته ده؛ نو والله چي خپل زره مي هم درکاوه.

په دغه ساعت يې د بنوونځي زنگ وواهه. مور هم بنوونځي څخه رخصت شو. د بنوونځي څخه کور ته راروان و م، نو ماته هم د مظلوم یار صيب خبره یادده، چي کور کلي کي مه وايه او هغه د بریدمن یعقوب خبری هم ډېر خفه کولم، چي ويل يې مونرو هم اوس شهيدان کپرو. بس وخت تېرپدہ یوه اوونۍ ووته، خو زه لا هغسي خفه و م د مظلوم یار صيب معلومات هم نه کېده. وخت تېرپدو په بله ورڅ سهار چي د جومات څخه

موري! دا جنگ کولی پ دی؟

کور ته راتلم، نو څنګه چې د کور په دروازه راننو تلم نو
مور می ویل خدایه خیر کړي کارغه ناري و هي چې خه
پېښه به شوي وي نو و می ویل خدایه ته يې د بنو زپري
وکړي. بس زه خونی ته لارم زيات خفه و مور ته می
هم حال نه ویلي مور می راته ویل زويه چای و ځښه بیا
ښوونځی ته ولاړ شه. ما ورته ویل موري چای می نه
تېږي نن چای نه څښم نو ښوونځی ته ولاړم په دو هم
ساعت کې د یو معلم راته پام شو. ماته يې ویل پاسه
زويه ولی داسي خفه يې؟

معلم صېب ته می وویلي ، چې خه خبره نشته نه یم خفه
بس دغه وخت کې لېزې واخیستم او سترګي می ډکي
شوي ما له څل هېواد سره ډېره زیاته مینه لرله بس د
هېواد په نامنۍ ډېر خفه و م. هلتہ د بنار ځانمرګي ، هلتہ
د جګړي صحنه دا یو ولايت نه دی ، چې هلتہ جنګ دی
بلکي تول هېواد کې جنګ دی.

زه پوهېدم ، چې په جګړه کې کوم بل څوک نه مره
کېږي بس تول چې وژل کېږي . زه ، ته ، ښوونځی ،
ملا ، خو بس سر سري مو وژني او بیا جګړه هم فکري
جګړه ده.

بنه ،

ښوونځی می خواته راغي تولو شاګردا نو ماته کتل زه
هلتہ او س په لوړي خفه نه و م ، د پلار په شهادت دومره

موري! دا جنڪ ول ۾ دي؟

خپله نه و م بس ماسره مینه و هغه هم د خپل هپواد. د
خپلو و گرو چی ولی بی گناه مری؟

بنوونکي ته مي ويل معلم صيب زمور د هبود والو گناه
خه ده او دا خنگه جگره ده ، چي له موئير خنه يي دسر
سوري تول واخیستل دا خومره ماشومان بي یتیمانان کړل
او دا خومره خلک يې ګودان ، رانده ، بي لاسو کړل؟

ولی زموں په بنار کی سوالگر زیاتپری ، ولی مو بی
گناہ وگری داسی وژنی ته به وايي چي کافر وژنی ولی
آخر گناہ مو خه ده؟

چاته ورشو؟ چاته کيله وکرو؟ ايا خوك شته ، چي غبر
مو واوري؟ زما اوينكى تر گربوان راورسپدي ، د
تولكى شاگردانو كى هم د ئينو ستركى رايدكى وي.
بنوونكى راغى زه يى لە سينى سره ونيولم.

ماته یي ويل زويه مور په دي پوهېرو ، چې جګړه پردي ده او قربانيان یې مون یوو.

ستا د دي تولو خبرو څواه دادی ، چې یو زموږ په
معاشره کي بیسوادي زیاته د دخلکو تر منځ غربت ،
فقیری د یو بل په خبره څان نه پوه کول ، خپل څان تر
هر څه اوچت ګنډ خپلی مور ته د د ارزښت په سترګه
نه کتل دا تول هغه لاملونه دي چې نن مور او تاسی نه
پرپردي چې پر مخ لار شو. بس معلم صیب ته می د
مطلوب یار صیب خبره وکړه ، نو هغه راته وویل ، چې

موري! دا جنڪ ولـي دـي؟

څه خدای ته منظوره وي په هغه صبر وکړه بس له بنوونځي څخه رخصت شوم په لاره روان و مېږ خواشيني و م.

د لاري څنګ ته د چnar وني خزان و هلي وي ، ژيري

پاني د لاري غاري ته د ونو لاندي پرتي وي زه هم د خپل کور په لور روان و م ، ناخاپه یو غږ مي واور بدنه ، چي هلته یوه سڀن سري بشئه و ه ، د خپل پند سره څنګ کي ناسته و ه .

هغه د چnarونو ژيري پاني بي په لاس راتولي کړي وي او پند يې نشو پورته کولاي ، ما ته يې وویل زويه دا پند خو لبر راجک کړه . ما هم لکه د خپلی مور غږ چي اور بدله وي.

د چnar د زيروشوو پانو پند مي هغې بودي ته ورپورته کړ راته يې دېري دعا گانې وکړي ، کورته روان شوم بس داسي مي وکيله ، چي د بودي دعا خدای پاک قبوله کړه .

کله چي کورته لارم وږي و مور مي ويل زويه کالي دي بدل کړه او ډودي دي وخوره مور مي راته ډودي کېښو دله ، خو د پريشانۍ د وجې مي چېرته ډودي تير بدله؟ بس د او بو په زور مي وخوره، لا مي دري څلور مری نه وي پورته کړي په کوڅه کې مي د موئر غږ واور بدنه .

موري! دا جنڪ ولني پي دي؟

بس ما هم منده کره کوخي ته راووتلم چي و مي کتل
مظلوم يار صيب په موئر کي ناست دي موئر يي
راروان کمری دي. خو بنه رانبدي شو زه له خوبني
څخه په ژرا و م خو مظلوم يار صيب موئر و دراوه.

د موئر څخه چي رابنكته کېده ؟ نو داسي سم نشو
رابنكته کېدلی ما له خان سره فکر وکړ چي خدای مکړه
په مظلوم يار صيب باندي څه شوي نه وي ، خو چي
مظلوم يار صيب د چکشونو سره رابنكته شو یوه پښه
بي نه وه ، بس ما کريکه کره ، اي خدایه ته دا ظلم
وګوره د مظلوم يار صيب پښه په لينگي کي پري شوي
وه ما چي سپين پلستر ولیده دېر سخت خفه شوم مظلوم
يار صيب ماته رايت شو ويل بي زويه دا د خدای پاک
رضاوه.

زه د خدای پاک په رضا راضي یم ته مه خفه کېره ما د
کور په دروازه ورمنده کړله.

ادي ادي.....!

مظلوم يار صيب راغلى دي او پښه بي نيمه نشته مور
مي هم خفه شوه او له سترګو څخه بي اوښکي لاري د
کور په انګر کي مي د کټ څخه د ډودی لوښي بښکته
کړل او مظلوم يار صيب راغى. ما ورته وویل په
چکشونو راروان وو دېر سخت زور بي راکړ او دېمن
ته مي د زړه څخه ازار وواته.

موري! دا جنگ کولي دي؟

مظلوم يار صيب ګيناست ما ورته او به راوړي ما ورته
وویل چې کاكا دا پښه دي ولی ماته ده؟ د جنگ کيسه یې
شروع کړله.

مظلوم يار صيب : زه ماخوستن ناوخته ورسېدم جګره
زمور د مرکز څخه لمر خاته لورته په څلور کيلو متري
کې وه ما چې موټر ودراوه نو لباس مې ژر ژر بدل کړ.
څپل ملي بېرغ مې د تېر سره نبردي کېښود زما عادت
وو کله به هم چې جګري ته تلم نو ملي بېرغ به مې په
سینه پوري تړلی وو ما سره دري نور سرتيري هم شول
لاړو د جګري ډګر ته. سخته جګره نښتني وه مور چې
وليدل د سري میاشتی په موټرو کې تابوتونه لېږدېدل.

تولو ورته سلامي کوله د سرتېرو سترګي سري اوښتني
وي ډېر سخت خواشيني وم، او زه یې د جګري د
لومړي خط څخه منع کولم خو ما د وطن مينه د تن په
مينه نشوی بدلو لای.

لاړم د جګري میدان ته د ډېر وخت د جګري څخه
وروسته دېمن ورو ورو په شاروان وو مور د الله ج په
مرسته څپلي جګري ته دوام ورکړي وو.

مور لږ مخکي ولاړو یو ځای کې مورچه شو ماسره په
څنګ کې یو څو سرتېري ول جګره ډېره سخته وه.

مور د څپلو ملګرو په شهادت ډېر خفه وو. زموږ په
دېرش متري کې یو کور و. د هغه کور څخه د ماشوم

موري! دا جنڪ ولـي دي؟

ژرا راته، پري کريکي بي و هي، چي د فكر نه وتلي خبره وه، په څنګ کي مي شهيد زمرک و ماته بي وویل چي قومندان صيب دا ماشوم ژغورم اجازه راکړئ، چي ورشم نو ما ورته اجازه ورنګره؛ خود ماشوم کريکي هم هغسي وي دله د سرتپرو سره د خوراک هم څه نه وو، ملګري مو هم شهیدان شوي وو. خود ماشوم ژرا د زغلو نه وه خو خدای ببنلى زمرک پېر د نرم زره څښتن و ماته بي وویل قومندان صيب لارم ماشوم ژغورم خو بغیر د اجازي لار، سرغرونه بي وکړه.

د مظلوم يار صيب خبره کي زه ورولوېدم .

مظلوم يار صيب تاسوولي زياتي کاوه؟ اجازه خو به دي ورکړي وه ، مظلوم يار صيب راته وویل چي جګړه باید د جګړه بیزو اصولو له مخي وشي.

جګړه خپل اصول لري خو همدا وجه وه، چي زمرک شهيد شو.

ما مظلوم يار صيب ته بیا وویل، مظلوم يار صيب څنګه اصول؟

مظلوم يار صيب راته وویل : ته ما لږ پرېزده، چي کيسه درته وکړم، ماله مظلوم يار صيب څخه بیننه وغوبښته.

بنه! مظلوم يار صيب زمرک بیا ماشوم وژغوره؟

موري! دا جنگ کولی پي دي؟

مظلوم يار صيب - زمرک پسي ما ورغرد کر، چي
مخکي مه ورخه خو هغه بېچاره د ماشوم کريکي نشوی
برداشت کولای، چي څنګه د کور دروازې ته ننواته.

وحشي دېښنانو ورباندي انداخت وکړ او زمرک په تېر
ولګډه له ماشوم سره زمرک په ځمکه ولوپده؛ نو ماسره
د څنګ سرتيري دېراحساستي شول خو ما منع کړل. ما
ورته ويل په چنګ کي د خپل امير خبره نه منل غټه ګناه
د.

زمرک څخه لا ساه نه وه وتلي په ځمکي لغږدو دېر
زيات زخمي و ما سرتيري نه پرېښو دل.

د مظلوم يار صيب کيسې ته مي غور اينېني و زما فکر
هم نه و ستړګي مي دومره راډکي شوي وي چي څاځکي
مي په لمن ولوبدل .

مظلوم يار صيب - ما سرتيري نه پرېښو دل ، چي هله د
زمرک خواته لار شي په دي کي د دېښمن چال و.

زمرک دېر زيات زګيروي کول او کلیمه شهادت يې
ويله. له ما څخه هم صبر نه کېدہ د یو خوا څخه د ماشوم
کريکي د بل خوا د زمرک زګيروي!!!

.....
توبه توبه

قيامت و په دي وخت کي مو یو بل سرتيري جدي شو
ويل يې زه دومره نشم بزدله کيدلای ، چي زما ورور

موری! دا جنک و لپی دی؟

دی په شهادت رسپری او او به هم نشم و رورای خو مونږ
منع کولو هغه بېر زیات جدي و اخر یې خپله تمانچه
راواخیسته ویل یې که ما نه پریوری دلته خپل خان و لم
داله ما څخه نه برداشت کېږي.

هغه له خولي څخه یوه تېزه چغه وبالله زمرکه وروره!
ته نشي مرکیدلای زه دا او به درویم ؟ نو چې کله د
زمرک خواته دی رسپده.

ما ویل آخ آخ .....

په دغه سرتیری هم انداخت وشو او هلتہ شهید شو دواره
په شهادت ورسپدل. زمرک او توریالی.

جګري زور اخیستي و زمونږ نور سرتیری د جګري
مخکي میدان ته تللي وو ماته د قادر مخابره راغله.

قومندان صیب اوري ما ورته ویل اورم خو هغه بیا
وویل - قومندان صیب اوري زه یم قادر دلته مور
محاصره شو.

د دینمن تعداد زیات دی شاوخوا په شمار پنځوس دی.
باید مرکز څخه مرسته و غواړئ مور تول اووه تنه یوو
ما ورته وویل زمريه حوصله مه بايله.

زمور یو سرتیری د لسو برابر دی او ان شا الله بري
زمونږ ده . د قادر مخابره بنده شوه ما مرکز ته مخابره
کوله مرکز ته هم مخابره نکډه بس دلته یو جګړه نه

موري! دا جنڪ ولني پي دي؟

بلکي قیامت و هلته مې د ماشوم کريکي له حوصلې خخه
وئلي وي خو مونږ دلته د دېنمن د گوزار په طمع وو
چي دا دېنمن به دکور هغوي هم ماشوم د قصده زخمی
کري و ويل بي چي سرتبری به يې د ژغورلو لپاره
راحۍ او مور به يې دلته وژنو ، خو ناخاپه کور خخه
اته تنه راوونل.

وسلې ورسره وي ما چي له خو سرتیرو ته ويلې چي
تعقیب يې کړي. دزې ورباندي ونکړئ نو سرتیرو بیا
هغه کسان هلته ووژل. بیا خبره پاتې شوه چي کور کي
نور دېنمنان شته؟. ماشوم هم هغسي چغې وهلي .

ما سرتیرو ته وویل ، چي دا ځای مه پرېردى او زه ځم
چي ماشوم وژغورم. سرتیرو هم غوبنتل چي راسره
ولار شي خو له بل خوا د دېنمن معلومات نه کېدہ، چي
په کوم ځای کي پېت دي. ما هغوي منع کړل.

زه ورو ورو ورروان شوم ، د کور په دروازه کي مې د
توپنګچي بوټ راکش کړ ورو ورو د ماشوم خواته روان
وم په کور کي يوه براندې وه ماشوم په هغه براندې کي
ولار او ژرل يې د مت خخه يې وينه هم بهېدله.

ما ماشوم په غېر کي راپورته کړ؛ نو ناخاپه راباندي
دېنمن انداخت وکړ. ماته دېنمن نه معلومېدہ، چي د کوم
خوا نه يې انداخت وکړ؟ ما د ماشوم د بچ کولو په خاطر
په دروازه ورمندې کړه، چي د ماشوم رنګ ژير اوښتى

موري! دا جنڪ ولئي دي؟

و. وينه ورخخه نللي وه گله چي د دروازي خواته رسپلم نو وحشی دبنمانو په پنهه وویشتم.

زما پنهه زخمی شوه زه له هغه زخمی ماشوم سره د دروازي مخي ته په کوڅه کي وغور ځېلم.

په پنهه مي سخت درد شو راپورته ګډلم ، چي ماشوم وژغورم څنګه چي پورته شوم بيا راوغور ځېلم. سرتبرو ولیدم لکه زمریان چي راخلاص کړي مږرچل بي پرپښود او زه يې پورته کرم. ماشوم يې هم اوچت کر، تر مورچله يې ورساوه. هلته يې زما پنهه او د ماشوم د مت تداوي وکړه، ماشوم ته يې امبولانس راوغوبت.

خو آخ ، آخ .....

ماشوم هغه چيغي مي نه هېږدي ، ما مظلوم يار صيب ته ورغبرګه کړه ، مظلوم يار صيب ماشوم څنګه چيغي وهلي؟ زه پېر سخت خفه ناست وم د مظلوم يار صيب کيسی ته مي غور اينسي و ما ورته ويل مظلوم يار صيب ماشوم څنګه .....

څنګه چيغي وهلي؟

مظلوم يار صيب - د ماشوم مت زخمی وو ټکه يې چيغي وهلي.

وا موري! چېرته يې مر کېرم؟

موري! دا جنڪ ولني پي دي؟

مور د تول د ماشوم چېغو ته بي صبره شو. مور د کور په دروازه ورمنده کړله چي د کور نور او سبدونکي وژغورو د کور په انګر کي تقسيم شو، ما بيا ور غبرګه کړه.

مظوم يار صيب ستا خو پښه هم زخمی و ه بايد پاتې شوي وي، نه وراره ګله! زما په وجود کي تر خو چي یو خاځکي وينه وي؛ نو د خپلی مور یانې وطن څخه به بي و ه سېموم.

ما ورته بيا ويل بنه مظلوم يار صيب بيا څه وشو هلته چي تاسو په انګر کي تقسيم شوي نو د بنمن څه وکړل؟
مظلوم يار صيب راته وايي ته غور شه لپونیه!

زه درته وايم. زه دېر بي صبره وم، د بنمن ته به مي دېر غوسه رانله او ماشوم باندي زيات خفه شوم.

د هغې خوا مي مور راغور کو، چي کاكا دي کيسې ته پرېرده. زه چې کېناستلم، مظلوم يار صيب مور د کور په خونو پېل وکړ، چي خونې وګورو او د کور او سبدونکي د دبنمن څخه وژغورو. مور د خونو په کنلو پېل وکړو، لوړۍ خونې ته زه د تولو مخکي ورننوتلم په خونه کي څوک نه وو ما سربازانو ته ويل، چي څوک نشه بيا چي دویمي خونې ته لاړو هلته هم څوک نه وو. په کور کي تولي څلور خونې وي.

موري! دا جنڪ ولې دی؟

پاتي دوي خوني وي ، په بله خونه چي زه څنګه ورنوټل؛ نو څور تنه دبمنان پکي ول.

ماته بي ويل وسله دي وغورځوه لاسونه پورته کړه.

سرتبری وروسته په دروازه کي پاتي شول خوني ته لا نه وو رانوټلي او دبمن هم نه وو خبر ، چي نور سرتبری هم ورسه کور ته رانوټلي دي.

خو بالاخره زه بي خالي سلاح کرم، لاسونه مي پورته کړل، دبمنانو ونيولم . دېر سخت ناهيلی شوم يو خوا د سرتبرو شهيد کېدل بل خوا د ماشوم چيغي او له يوی خوا مي پښه هم زخمی وه ، خو زما په سرتبرو پوره اعتقاد وو، چي ما به له دبمن څخه ژغوري.

هغوي هم خبر شول، چي مظلوم يار صيب د دبمن ولکي ته غورځدلی دي او په دغه خونه کي دبمن شته

په هغوي کي يو راغبر کر، چي تاسو باید خپل ځانونه تسلیم کړئ. مور تاسو ته هیڅ هم نه وايو او نه مو وڙنو بېرون توله سيمه زموږ تر محاصري لاندي ده.

يو چاره هم بله نلرئ زما څنګ ته يو وحشي دبمن و.

هغه زه په لغته وو هلم ويل يې چي دلته به درته دغه سېری مردار کړو، تاسو مور ته هیڅ هم نشی ويلاي. بیا هغوي را غږ کړل، چي بېرون تول ځای زموږ د

موري! دا جنڪ ولئي دی؟

سرتپرو څخه پک دی او جګره ختمه ده تاسو دلته بند
پاتي شوئ بايد ځان مور ته تسليم کړئ.

ما بیا د مظلوم یار صib خبره ونیوله ، آیا ربنتیا بیرون
ستاسو سرتپري ول او جګره ختمه وه؟

مظلوم یار صib راته وویل نه هغه سرباز دېمندان خطا
ایستل ؛ نو دېمنانو هم خپل منځ کي ویل چي ځان بايد
ورته تسليم کړو ، چي مور دلته بند پاتي یو ؛ نو سرتپرو
ته یې وویل په مور باندي به ډز نکوئ مور تسليمپرو.
سرتپري وویل:

بنه، وسلی مو وغورخوئ لاسونه پورته کړئ او د کوتی
د دروازي څخه بېرون راووچئ. نو یو یو به لاسونه
پورته کول او بېرون به سرتپرو ولچک کول بالاخره
ماته راغله وايی قومندان صib .....
.....

قومندان صib په تا خو څه نه دی شوي ما ویل نه شکر
دی، روغ یم، دغو کسانو ته می ویل ، چي کور کي نور
څوک دی؟

هغوي له مخکي هم غوشه وو ویل یې تاسو له مور سره
دوکه وکړه ما ورته ویل دوکه خو تاسو د خپل ځان سره
وکړه.

دا ظلمونه چي کوئ د خدایه نه دارپړی؟ بنه، اوس واي
نورڅوک شته هغوي ویل نه د کور هغه بله کوتې می

موري! دا جنڪ ولئي دي؟

ولتلله د کور او سېدونکي په کي دغو ظالمانو تړلي وو
سخت درد او غوسه راغله .

دوی مي دوي دوي څپيري وو هل .

هغوي مو وژغورل دغه کور او کلى پاک شو؛ نو
غونښل مي چي د قادر خبر واخلم مخابره مي
راواخیستله .

قادره قادره اوري.....

نو د قادر غږ مي داسي واورپده لکه قادر چي سخت
زخمي وي خبری يې سمی نه راتلي .

ما ورته ويل زمریه حوصله مه بايله مور درغلو ما
مرکز ته بیا مخابره وکړه او له نېکه مرغه مخابره رخ
شوه ما ورته وویل چي مرسته راولپوري .

سرتپري دېر شهیدان شول ، د دېمنن تعداد زيات دی نو
هغوي هم چورلکي پورته کړي او په رینجرو کي نور
مرستندويه ټواكونه راورسېدل، د قادر دوي خواته
ورغل .

دېر په ګن شمېر د مرکز څخه سرتپري راغله ، جګړه
لبو سره شوه دېمنان مو تقریبا اویا تنه ژوندي ونیول او
د سلو څخه زيات وژل شوي وو .

زمور ۴۱ سرتپري شهیدان شوي وو د جګړي سيمه
داسي راته بنکارېدله چي دلته یو قیامت تېر شوي، ويني

موری! دا جنک ولیپی دی؟

پرتی وي زما د پښي درد د برداشت څخه وتلی وو ، بي هوښه شوم .

هغوي زه امبولانس ته پورته کړي وم ، چې کله په هوښ کي راغلم ؟ نو هلته داکترانو ويل چې پښه يې توره اوښتني ده .

پر وخت يې باید تداوی شوي وای، پښه به ورڅه اوس پريکويه ګنډي نوره خطره يې هم زياتيري ، خو ما اجازه داکټر ته ورنګره ، چې زما پښه دي غوڅه کړي، داکټر انو ماته پېر وویل که غوڅه يې نکړي هدوکې دې تور شوي او د کينسر خطره ده باید غوڅه يې کړئ د سترګو مې اوښکې روانې شوي او سخت درد راغي .

بالاخره مې اجازه ورکړه او هغوي زه بې هوښه کرم . زما پښه يې پري کړله ، کله چې په هوښ کي راغلم .

آه !

د پښي مې پلسټر تاو او پښه مې نوره نه وه ، بس دا به د خدای پاک رضاوه .

ما ورته ويل بنه مظلوم یار صبيب دا خو په تاسو سم قیامت تیر شوي دی کاش چې ستاسو پښه نه وه غوڅه شوي ستا پر ځای دي زما غبرګي پښي غوڅي وای نه ستا پښه .

موری! دا جنک ولي دی؟

مظلوم يار صيب وویل نه وراره داسي مه وايه زه د دي
مور (وطن) لپاره ترسره هم تير يم.

پای

ژوندلیک

الله محمد پکتیاوال د حاجی مصري خان زوھر
چې په کال ۱۹۹۳ زېړدیز کې د خیبر پښتونخوا د
سوابسی په سیمه کې دې فانی دنیا ته سترګۍ
غړولې دې.

لومړنى او منځنى زدکړې یې د سوابسی د بره
کې کیمپ د افغان کډوالو ۶۱ام نمبر بنیوونځی
کې کړې دې ، بیا وروسته په ۷۰۰۷ زېړدیز کال د
سوابسی د حضرت سعد بن ابی وقاص (رض) په
عالی لېسې کې شامل او په ۱۱۰۷ زېړدیز کال کې
د نومورې لېسې څخه فارغ شو.

نومورۍ له پښتو ژبه سره چېړه زیاته مینه لري،
تل پر خپل فېسبوک او فېسبوکپانو ادبی او

موري! دا جنڪ ولئي دی؟

هئري خپروني کوي، پر خپلو خپرونو کي ادبی
خپري، اديبان او ليکوالان ميلمانه کوي، پر
فېسبوک د ادبی فعالیت او هڅو له کبله د زياتو
مينوالو درلودونکۍ ده. زه یې په هر چګر کې
بریالۍ او برلاسۍ غواړم.

ه ، ف

Stylo Photographer Swabi

د برپښنا تارپري کړلې وزري د کوتري

ښکاري په لاس کې دام ، خبرې د کوتري

د سولې سمبول د امن یو داستان ده

دا موئږ چې اورو دا سندرې د کوتري

الله محمد پکنیوال

